

МОНГОЛ УЛСЫН ХҮН АМЫН ХӨГЖИЛ,
НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2015 оны 11 сарын 27 өдөр

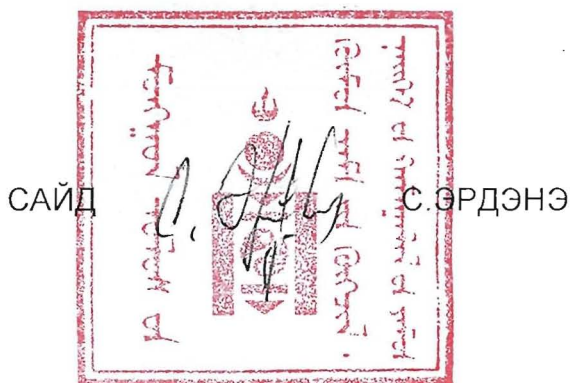
Дугаар 41/151

Улаанбаатар хот

Сургалтын жишиг хөтөлбөр
батлах тухай

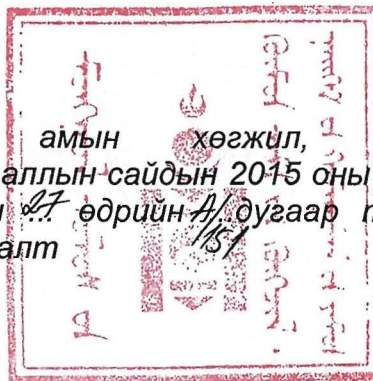
Монгол Улсын Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.4 дэх заалтыг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Хүүхэд харагчийг бэлтгэх сургалтын жишиг хөтөлбөр”-ийг хавсралтаар баталсугай.
2. Хүүхэд харагчийг бэлтгэх сургалтыг батлагдсан хөтөлбөрийн дагуу 2015 оны 12 дугаар сарын 20-ны дотор зохион байгуулж, тайлагнахыг Хүүхдийн төлөө үндэсний газар /И.Нарантуяа/-т даалгасугай.
3. Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хүн амын хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Д.Амарсайхан/, Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /Э.Одбаяр/-т тус тус үүрэг болгосугай.

081395

Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 2015 оны 11 дүгээр сарын 27 өдрийн 4/ дугаар тушаалын хавсралт

ХҮҮХЭД ХАРАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ ИРГЭДЭД ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ СУРГАЛТЫН ЖИШИГ ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Хөтөлбөрийн танилцуулга

Нийтлэг үндэслэл:

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүүхдийн эрхийн тухай конвенц, Монгол Улсын Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль, Бага насны хүүхдийн хөгжлийн стандарт зэрэг эрхзүйн баримтыг хэрэгжүүлэх, Сургуулийн өмнөх боловсрол хүрэлцээгүй байдлын улмаас цэцэрлэгт хамрагдаж чадахгүй байгаа 59000 хүүхдэд халамж, хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх төрийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, ажилгүй иргэд тэр дундаа эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих болон эцэг эх, асран хамгаалагчийн ажил хөдөлмөрөө эрхлэх боломжийг олгох зорилгоор Монгол Улсын Их Хурлаас “Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль”-ийг баталсан билээ.

Энэхүү хуульд Хүүхэд харах үйлчилгээг эрхлэх иргэд нь балчир болон бага насны хүүхэдтэй ажиллах зөв мэдлэг, ур чадвар, эвдүй, эерэг хандлагатай байх ажлын байрны хэрэгцээ, хүүхэд харах үйлчилгээний стандартын шаардлагад нийцсэн хүүхэд харагчийг бэлтгэх сургалт зохион байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах хүрээнд энэхүү хөтөлбөрийг боловсруулав.

Хамрах хүрээ:

Аймаг, нийслэлийн “Хүүхэд гэр бүлийн хөгжлийн газар, хэлтэс”-т Хүүхэд харагчийг бэлтгэх сургалтад хамрагдахаар хүсэлт гаргасан бүрэн дунд болон түүнээс дээш боловсролтой 18- 60 насны Монгол Улсын иргэн.

Оролцогчдод тавигдах шаардлага:

Багшид тавигдах шаардлага	Суралцагчдад тавигдах шаардлага
---------------------------	---------------------------------

<p>Сургалтыг багаар зохион байгуулах бөгөөд багийн гишүүд нь:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хүүхдийн эрх хамгаалал, хүүхдийн хоол тэжээл, хүүхдийн эрүүл ахуй, СӨБ-ын сурган хүмүүжүүлэх зүй, сэтгэл судлал, сургалтын аргазүйн аль нэг чиглэлээр мэргэшсэн, 3-аас дээш жил ажилласан туршлагатай - Сургалтын агуулга, аргазүй, хэрэглэгдэхүүнийг хөтөлбөрийн дагуу боловсруулан бэлтгэл хангаж, сургалтыг чанартай зохион байгуулах чадвартай 	<ul style="list-style-type: none"> - Хүүхдэд хайртай, тэдэнтэй ажиллах сонирхолтой -Хүүхэд харах үйлчилгээ эрхлэн ажиллах хүсэлтэй -Сургалтад өөрийн биеэр бүрэн хамрагдах боломжтой -Сургалтын төлбөрөө төлсөн байх
---	--

Сургалтад баримтлах зарчим:

- 1.Хүүхэд харах үйлчилгээ эрхлэхэд зайлшгүй шаардлагатай хэрэглээний агуулгыг практик үйл ажиллагаагаар дамжуулан эзэмших нөхцөлийг бүрдүүлэх.
- 2.Суралцагчдыг мэдээллээр хангах, мэдээлэлтэй ажиллуулах, оролцоо, харилцааг дэмжин, хамтын ажиллагааг өрнүүлэх аргачлалаар зохион байгуулах.

Хоёр. Сургалтын зорилго

Суралцагчид нь балчир болон бага насны хүүхдийн хөгжил төлөвшлийн онцлог, хүүхдийн эрх хамгаалал, хүмүүжлийн эерэг аргын тухай мэдлэг ойлголт эзэмшин, хүүхдийг энэрч хайрлан, тэдний бүх талын хөгжлийг нь дэмжин зөв харилцах, хамтран ажиллах анхан шатны ур чадвар, эв дүй, зөв хандлагатай болох.

Зорилтууд:

1. Суралцагчид хүүхдийн эрхийг ханган, тэднийг халамжлан, асран хамгаалах үйл ажиллагааг эрх зүйн зохицуулалтын дагуу бүтээлчээр хэрэгжүүлэх бэлтгэлтэй болох.
2. Хүүхдийн эрүүл мэнд аюулгүй байдлыг хангаж, осол гэмтэл, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх чадварт суралцах.
3. Хүүхдийн өсч буй бие организмд хэрэгцээт амин дэм, эрдэс бодисоор баялаг эрүүл хүнсийг горимын дагуу бэлтгэн зөв хооллох мэдлэг эзэмших.
4. Өдөр тутмын үйл ажиллагааны явцад хүүхдийн бие бялдар, оюун ухаан, нийгэмшихүйн хөгжлийг дэмжин ажиллах чадварт суралцах.

Гурав. Сургалтын агуулга

Агуугын багтаамж: Нийт цаг 40 цаг 5 өдөр.

(Суралцагчдын эзэмших, мэдлэг, чадвар, хандлага) судлах цаг

Сургалтаар хүүхэд харагчийн эзэмших чадамж

Д/д	Хүүхдийн эрх, хамгаалал	Хүүхдийн эрүүл ахуй, ариун цэвэр	Хүүхдийн хоол тэжээл	Хөгжлийг дэмжих арга зүй
Товч агуулга	- Хүүхдийн эрхийг хангах, - Асрах, халамжлах, хамгаалах, үйл ажиллагаандаа эерэг хандлагатай байх -	- Хүүхдэд ариун цэвэр, эрүүл ахуйн дадал, хэвшил олгох, - Орчны цэвэрлэгээ, ариутгал, халдваргүйтэлийг горимын дагуу чанартай хийх, -Осол, гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх -Эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх	-Хүүхдийн хоол, жор, нормыг тохируулах -Хүнсний аюулгүй байдал, хадгалалтын горимыг баримтлах, - Хүүхдийн ордлолго, өвчлөл, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах	-Бие бялдар, оюун ухаан, танин мэдэхүй, сэтгэл хөдлөл, нийгмшлийн хөгжлийг дэмжих зохион байгуулж хамтран ажиллах
Ерөнхий чадвар	Хүүхдийн эрх, хүүхэд хамгааллын тухай үндсэн ойлголт. Хүүхэд харах үйлчилгээтэй холбоотой хууль, дүрэм, журам	Хүүхдийн байгууллагын ариун цэвэр, эрүүл ахуйн дүрэм, журам, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны заавар.	Эрүүл мэндийн сайдын баталсан 1-3, 4-6 насны хүүхдийн хоногийн хоолны норм, хүнсний бүтээгдэхүүний жагсаалт	Бага насны хүүхдийн хөгжлийн стандарт, Хүүхдийн цогц хөгжлийн тухай ойлголт. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүй.
Тусгай чадвар	- Хүүхдэд хайртай, хүүхдийн алдааг хүлээн зөвшөөрч, эерэг харилцааны аргыг эзэмших. -Хувь хүний зан төрх, хандлага зөв, сонор сэрэмж сайтай,	-Гарын ариун цэвэр, амны хөндийн ариун цэвэр сахих, арчлах, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх аргаас суралцах, -Цэвэрлэгээ үйлчилгээний горим, технологийг мөрдөх,	-Хүүхдийн хоол, тэжээлийг бэлтгэх, норм, нормативийг баримтлах, жор /меню/ зохиох, мөрдөх, хүнсний бүтээгдэхүүний хадгалалт, хамгаалалт, аюулгүй	-Үйл ажиллагааг төлөвлөх -Өдрийн дэглэм мөрдөх, -Тоглоом, дасгал, хөдөлгөөн, дуу хөгжим, -Дүрслэхүйн үйл ажиллагааг чиглүүлэх,

	мэдрэмжтэй байх.	-Ариутгалын бодис найруулах, хадгалах, хэрэглэх заавар, зөвлөмжийг баримтлах, -Эмх цэгц, цэвэрч байдлыг хангах.	байдлын шаардлагыг хангах.	-Хэрэглэгдэхүүн бэлтгэх.
--	------------------	--	----------------------------	--------------------------

Чадамж -1. Хүүхдийн эрх, хүүхэд хамгаалал. /Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, хүүхэд харах үйлчилгээний хууль, бусад холбогдох эрх зүйн зохицуулалт бүхий дүрэм, журам зааврыг танилцуулах. ажлын байранд хэрэгжүүлэх, хүмүүжлийн эерэг аргын тухай мэдлэг, хандлагыг эзэмших,

Чадамж -2. Бага насны хүүхдийн эрүүл мэнд, ариун цэвэр, эрүүл ахуй. /Гадаад ба дотоод орчны аюулгүй байдал, тоглоом наадгай, тавилга хэрэгсэлд тавигдах шаардлагыг хангах, хүүхдэд эрүүл аж төрөх ёсны анхны ойлголт өгөх, эрүүл ахуйн дадал хэвшил, цэвэрлэгээ, ариутгал

Чадамж-3. Балчир болон бага насны хүүхдийн хоол тэжээл. /Хүүхдийн хоол тэжээлийн онцлог, хүнсний бүтээгдэхүүн, хоол үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй, жор, орц норм, илчлэгийг зохицуулах.

Чадамж-4. Бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих арга зүй. /Өдрийн дэглэм мөрдөх, тоглоом, бусад хэрэглэгдэхүүн ашиглан бүтээлч сэтгэлгээ, эерэг харилцааг хөгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах.

Лекцийн хичээлийн сэдэвчилсэн төлөвлөгөө:

Д/д	Хичээлийн сэдэв	Бүх цаг	Ашиглах материал
1	Хүүхдийн эрх, хүүхэд хамгаалал - Хүүхэд, бага насны хүүхдийн талаарх үндсэн ойлголт - Хүүхдийн эрхийн тухай үндсэн ойлголт, хүүхдийн эрхийн талаарх олон улсын гэрээ, конвенц, монгол улсын хууль тогтоомжууд - Хүүхэд хамгааллын тухай үндсэн ойлголт, - Хүүхэд хамгааллын бодлого, хүүхэдтэй ажиллагчдын ёс зүй, хариуцлага	4	БСШУЯ, НҮБХС-ийн “Эцэг эхийн боловсролд зориулсан гарын авлага” /2015 он/-ын 13-45 дахь талыг уншиж судлах

2	Бага насны хүүхдийн эрүүл мэнд ариун цэвэр, эрүүл ахуй./чадамж 2/ - Гарын ариун цэвэр, амны хөндийн ариун цэврийн дадал хэвшил - Орчны эрүүл ахуй/угаалга цэвэрлэгээ, ариутгал хийх/ - Осол аюулгүйн байдал хангах	4	Гарын авлагын 67-74 дэх талыг уншиж судлах
3	Бага насны хүүхдийн хоол тэжээл -хоол тэжээлийн онцлог -хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдал -хоолны илчлэг орц норм жор -хоол үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй	4	Гарын авлагын 74-81 дэх талыг уншиж судлах
4	Бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих арга зүй - Балчир болон бага насны хүүхдийн хөгжил төлөвшил, нийгэмшлийн онцлог -өдрийн дэглэм -тоглоомыг чиглүүлэх - бүтээлч сэтгэлгээг дэмжих -ээрэг харилцааг дэмжих	4	Гарын авлагын 51-62 дахь талыг уншиж судлах
	Бүгд	16	16 оноо/ирцээр/

Сургалтын цаг төлөвлөлт

№	Өдөр	Чадамж	ХУГАЦАА	ЦАГ ОНОЛ/ДАДЛАГА
1	1 өдөр	Бага насны хүүхдийн эрх, хүүхэд хамгаалал	9.00-13.00 Цайны цаг 13.00-14.00 14.00-18.00	3/5
2	2 өдөр	Бага насны хүүхдийн эрүүл мэнд ариун цэвэр, эрүүл ахуй.	9.00-13.00 Цайны цаг 13.00-14.00 14.00-18.00	3/5
3	3 өдөр	Бага насны хүүхдийн хоол тэжээл	9.00-13.00 Цайны цаг 13.00-14.00 14.00-18.00	3/5
4	4 өдөр	Бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих арга зүй	9.00-13.00 Цайны цаг 13.00-14.00 14.00-18.00	3/5

5	5 өдөр	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүй Дадлага, бие даалт Онолын шалгалт. Ур чадварын тэмцээн.	9.00-13.00 Цайны цаг 13.00-14.00 14.00-18.00	4/1/3
---	--------	--	---	-------

Дөрөв. Сургалтын арга зүй (багшийн сургах, суралцагчдын суралцах)

Сургалтын хэлбэр: Сургалтыг лекц, семинар, дадлага хэлбэрийг хослуулан суралцагчдын идэвхтэй оролцоонд тулгуурлан онол дадлагыг 40:60 харьцаатай зохион байгуулна.

Хичээлд хэрэглэх арга:

Үйл ажиллагаа	Лекц	Семинар	Дадлага
Багшийн үйл ажиллагаа	-Мэдээлэл дамжуулах -Цахим илтгэл хийх (PPT) - Асуудал дэвшүүлэн тайлбарлах -Харилцан ярилцах	- Асуулт тавих - Асуудал дэвшүүлэх - Багийн ажил төлөвлөх - Хэлэлцүүлэг удирдах - Кейс бэлдэх	- Удирдамж, заавар өгөх - Дадлагын хуваарь хийх - Зөвлөн туслах - Ганцаарчлан ажиллах
Суралцагчийн үйл ажиллагаа	-Мэдээлэл хүлээн авах -Мэдээллийг боловсруулах -Харилцан ярилцах - Асуулт тавих - Асуултад хариулах	- Оролцооны арга - Бүлгээр ажиллах - Кейстэй мэдээлэлтэй ажиллах - Эвлүүлэг, солилцоо хийх - Дүрд тоглох	- Дадлага ажлаа төлөвлөх - Биечлэн үзүүлэх - Дасгал хийх - Дадлага ажлаа эргэцүүлэн үнэлэх

Тав. Дадлага, лаборатори ажлын заавар удирдамж

Д/д	Дасгал, дадлага ажил, түүний сэдэв	Ноогдох цаг	Цуглуулах оноо	Ашиглах материал
1	дасгал	4	4 оноо	Гарын авлага, холбогдох материалыг ашиглах
2	дадлага	4	4 оноо	Гарын авлага, холбогдох

				материалыг ашиглах
3	дадлага	4	4 оноо	Холбогдох сургалтын материал, лекцийн материалыг ашиглах
4	дасгал ажиллах	4	4 оноо	Сургалтын материал, лекцийн материалыг ашиглах
Бүгд		16		16 оноо

Зургаа. Сургалтын хэрэглэгдэхүүн

1. Сургалтын орчин: Аймаг, нийслэл, дүүргийн “Гэр бүл хөгжлийн газар, хэлтэс”-ийн сургалтын танхимд зохион байгуулна.

2. Сургалтын гарын авлага. Гарын авлагын агуулга:

- Монгол улсын хууль Хүүхдийн эрхийг хамгаалах тухай
- Монгол улсын хууль Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль
- Хүүхэд харах үйлчилгээний стандарт
- “Хүүхэд харах үйлчилгээний шалгуур, болзол, бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, хүүхэд харах үйлчилгээг зохион байгуулах хяналт тавих тухай журам”-журам
- Хүүхэд харах үйлчилгээ эрхлэх иргэдэд зохион байгуулах сургалтын үлгэрчилсэн хөтөлбөр
- Балчир болон бага насны хүүхдийн хөгжил, төлөвшил, нийгэмшил
- Хүүхдийн хөгжлийн үндсэн ай, нөлөөлөх хүчин зүйлс
- Хүүхдийн хөгжлийн дэмжих аргазүй
- Хүмүүжлийн эерэг арга түүнийг хэрэгжүүлэх нь
- Хүүхдийн хоол тэжээл, бэлтгэх арга ажиллагаа
- Хүүхдийн болон орчны эрүүл ахуй түүний шаардлага
- Цэцэрлэгийн хүүхдийг осол гэмтлээс хамгаалах дүрэм
- Хүүхдийн өдрийн дэглэм
- Хүүхдийн хөгжлийг өдөр тутмын үйл ажиллагаагаар дэмжих нь
- Хүүхэд харах үйлчилгээ эрхлэгчдийн ёс зүй, харилцаа, хандлага, арга барил
- Бага насны хүүхдийн дуу, шүлэг, үлгэрийн эмхэтгэл, DVD, CD бичлэгтэй хуурцаг

Сургалтын хэрэглэгдэхүүн

- LCD проектор, дэлгэц
- Самбар, самбарын үзэг
- Дэлгэц цаас, пламастер

Багшийн хэрэглэгдэхүүн

- Лекц РРТ –цахим илтгэл
- Семинарын төлөвлөлт
- Дадлагын удирдамж
- Тараах материал

Суралцагчдын хэрэглэгдэхүүн

- Дэвтэр, үзэг, зургийн дэвтэр, харандаа, пламастр, өнгийн цаас, цавуу, хайч, баримлын шавар, баримлын шаврын суурь, усан будаг, бийр

Долоо. Сургалтын үнэлгээ

Үнэлгээний шалгуур.

- Ирц, идэвхи, оролцоо,
- Мэдлэг, хандлага илрүүлэх сорил,
- Дадлагын эргэцүүлэл,

1. Ирц, идэвх оролцоо: Ирцийг хичээлд биеэр сууж оролцсон байдлыг бүртгэнэ. Оролцоог асуулт тавьсан, асуудал дэвшүүлсэн, багийн ажилд оролцсон, хичээлийг бичиж тэмдэглэсэн байдал, хичээл сургалтад хандах хандлага зэргийг харгалзан үнэлнэ.

2. Мэдлэг хандлага илрүүлэх сорил: Сургалтын агуулгын дагуу сорил даалгавар гүйцэтгэнэ. Сорил даалгавар боловсруулна. Сорилыг үнэлэх журам: 25 даалгавар тус бүр 4 сонгох хариулттай бөгөөд хариулт бүр 1-4 хүртэл оноотой. Дээд оноо 100, доод оноо 25 авна.

3. Дадлагын эргэцүүлэл: дадлагын бэлтгэл, явц, ажигласан болон олж мэдсэн зүйл, асуудал, түүнийг шийдвэрлэх боломж зэргийг эргэцүүлэх ярих буюу эргэцүүлэл бичвэр бичнэ.

ХҮН АМЫН ХӨГЖИЛ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ